

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О. А. Лагоднюк

“ _____ ” _____ 2018 р.

08-01-17

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Часткові методики адаптивної фізичної культури

Partial methods of adaptive physical culture

спеціальність
specialty

227 Фізична терапія, ерготерапія
227 PHYSICAL THERAPY,
ERGOTHERAPY

галузь знань
branch of knowledge

22 Охорона здоров'я
22 Health care

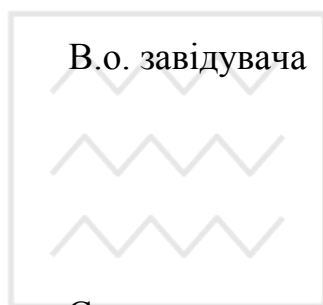

Робоча програма навчальної дисципліни «Часткові методики адаптивної фізичної культури» для студентів, які навчаються за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. Рівне: НУВГП, 2018. – 12 с.

Розробник: Гірак Анатолій Митрофанович – старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Протокол від «27» серпня 2018 року № 1

В.о. завідувача кафедри _____

(підпис)

М.І. Євтух

(ініціали та прізвище)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Протокол від «06» вересня 2018 року № 7

Голова науково-методичної комісії _____

І. М. Григус

(підпис)

(ініціали та прізвище)

© _____, 2018 рік.

© НУВГП, 2018 рік.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Часткові методики адаптивної фізичної культури» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є узагальнення специфічних комплексів заходів спортивно-оздоровчого характеру, спрямованих на реабілітацію, адаптацію та соціалізацію людей з обмеженими можливостями, подолання психологічних бар'єрів, що перешкоджають відчуттю повноцінного життя, а також свідомості необхідності свого особистого внеску в соціальний розвиток суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Часткові методики адаптивної фізичної культури» є складовою частиною циклу дисциплін професійної та практичної підготовки для студентів за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія».

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – анатомія людини, фізіологія людини, основи медичних знань, загальна патологія, психології, педагогіки та ін.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Метою викладання навчальної дисципліни «Часткові методики адаптивної фізичної культури» є ознайомити студентів з організацією, структурою, змістом, сучасними технологіями і передовою практикою виховної, фізкультурно-оздоровчої роботи інвалідів різних нозологічних груп, сформувати необхідні знання, уміння, інтерес до педагогічної професії як гуманістичної місії, психологічну готовність до роботи з даною категорією населення.

Навчальну програму дисципліни «Часткові методики адаптивної фізичної культури» розроблено відповідно до структури та змісту навчальних посібників, які рекомендовано для студентів вищих навчальних закладів.

Ключові слова: фізичний стан, часткові методики адаптивної фізичної культури, спосіб життя, фізична вправа, корекційна гімнастика.

Abstract

The purpose of teaching the discipline "Partial Methods of Adaptive Physical Culture" is to acquaint students with the organization, structure, content, modern technologies and best practices of educational, physical culture and health work of invalids of different nosological groups, to form the

 necessary knowledge, skills, interest in the pedagogical profession as a humanistic mission, psychological readiness to work with this category of population.

The curriculum of the discipline "Biomechanics" has been developed in accordance with the structure and content of the textbooks recommended for students of higher educational institutions.

The curriculum of the discipline "Partial Methods of Adaptive Physical Culture" is developed in accordance with the structure and content of the textbooks recommended for students of higher educational institutions.

Key words: physical condition, partial methods of adaptive physical culture, lifestyle, exercise, corrective gymnastics.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань 22 Охорона здоров'я (шифр і назва)	Вільного вибору (ВВ 1)	
	Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин :		1-й	1-й
Денна: 180 год.; Заочна: 180 год.	Рівень вищої освіти: Бакалавр	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 9		36 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		Лабораторні	
		36 год.	18 год.
		Самостійна робота	
		108 год.	160 год.
		Індивідуальні завдання:	
Форма контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % - 60%

для заочної форми навчання – 11 % - 89%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – дати ґрунтовні знання з адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях. Сформувані знання методи, засоби, форми організації та проведення адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях. Лекційний курс відображає основні положення методології організації фізичної культури людей з обмеженими можливостями здоров'я, дітей з особливими потребами для залучення їх до активного суспільного життя. Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичного матеріалу, викладеного під час лекцій. Студенти повинні вміти проводити фізичні вправи для дітей і дорослих з обмеженими фізичними і психічними можливостями, заохотити їх до занять спортом, а також вирішувати питання, що виникають у процесі їх фізичного виховання.

Завдання вивчення дисципліни полягає у розширенні світогляду студентів, набуття навичок роботи з людьми, які потребують застосування адаптивного фізичного виховання.

знати: основні поняття адаптивної фізичної культури і спорту, особливості проведення АФК з людьми різних нозологічних груп;

вміти: проводити адаптивне фізичне виховання при різних нозологіях.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Характеристика основних нозологічних груп

Тема 1. Характеристика порушень зору у дітей. Патології органів зору. Короткозорість і далекозорість. Астигматизм. Косоокість.

Тема 2. Особливості фізичного і функціонального розвитку дошкільників з порушенням зору. Специфіка рухової активності дітей з порушенням зору. Вдосконалення функцій рухового аналізатора. Вторинні порушення у розвитку.

Тема 3. Вивчення впливу фізичного навантаження на стан зору дітей. Особливості регулювання психофізичного навантаження. Показання і протипоказання до фізичних навантажень дітям з враженням зору. Вплив дозованих фізичних навантажень різного силового характеру на стан основних зорових функцій у дітей. Особливості занять фізичними вправами для дітей з порушенням зору. Засоби регулювання фізичного навантаження.

Тема 4. Методи і методичні прийоми навчання, корекції і розвитку дітей з порушенням зору. Корекційні види гімнастики. Порушення зору у дітей – соціальна проблема суспільства. Методи навчання дітей з порушеннями зору.

Тема 5. Особливості проведення рухливих ігор у дітей з проблемами зору. Особливості вибору рухливих ігор. Дозування навантаження під час рухливих ігор. Організація проведення рухливих ігор.

Тема 6. Методика адаптивного фізичного виховання дітей з порушенням зору. Масаж. Завдання і засоби адаптивного фізичного виховання. Корекційна спрямованість адаптивного виховання. Масаж.

Тема 7. Причини стійких порушень слуху. Етіологія порушення слуху. Набуті порушення слуху.

Тема 8. Взаємозв'язок слухового й вестибулярного аналізаторів. Вплив вестибулярного апарату на рухову сферу. Принцип роботи вестибулярної і слухової систем. Принцип роботи вестибулярної і слухової систем.

Тема 9. Педагогічна класифікація осіб з вадами слуху. Класифікація порушень слуху в дітей. Взаємозалежності слуху й мови. Завданнями сурдопедагогіки.

Змістовий модуль 2. Часткові методики АФК при різних нозологіях

Тема 10. Особливості психофізичного розвитку і рухових здібностей дітей дошкільного віку з вадами слуху. Рання діагностика і допомога дитині. Супутні захворювання. Використання рухів до стимуляції мови. Специфічні зміни при порушеннях слуху. Своєрідність рухової сфери глухих школярів.

Тема 11. Адаптивне фізичне виховання при вадах слуху та методика проведення АФК при вадах слуху у дітей. Основні положення, завдання та методи ФВ при порушеннях слуху. Специфічних завдань навчального процесу глухих. Типові рухові проблеми. Спеціальні завдання адаптивного фізичного виховання при вадах слуху. Спрямування занять з АФВ. Корекційні вправи.

Тема 12. Особливості методики адаптивної фізичної культури з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку. Основні і специфічні

завдання. Засоби адаптивної фізичної культури. Методи і методичні прийоми, що використовуються в процесі занять фізичними вправами.

Тема 13. Методи і методичні прийоми, що використовуються в процесі занять фізичними вправами при порушеннях інтелекту. Методи формування знань. Методи навчання руховим діям. Методи розвитку фізичних здібностей. Методи розвитку координаційних здібностей. Методи виховання особистості. Методи організації, взаємодії педагога і тих, що займаються. Методи психічного регулювання.

Тема 14. Корекційно-розвиваюча спрямованість адаптивного фізичного виховання дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку та корекційно-розвиваючі рухливі ігри для дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку. Корекція основних порушень у дітей з розумовою відсталістю. Корекція ходьби. Корекція бігу. Корекція стрибків. Корекція лазіння і пере лазіння. Корекція метання. Корекція і розвиток дрібної моторики рук. Корекція розслаблення. Корекція порушень постави. Профілактика і корекція плоскостопості. Профілактика порушення зору. Вплив рухливих ігор на організм дитини. Рухлива гра - розвиток особистості. Особливості організації рухливих ігор.

Тема 15. Погляди на ДЦП на різних етапах розвитку суспільства. Хвороба Літля. Класифікація і трактування дитячого церебрального паралічу Зигмундом Фрейдом. Міжнародний семінар по визначенню і класифікації церебральних паралічів. Типи церебральних паралічів. Форми ДЦП.

Тема 16. Причини виникнення ДЦП. Симптоми та класифікація ДЦП. Фактори ризику ДЦП. Симптоми дитячого церебрального паралічу. Дослідження при наявності ДЦП. Похідні проблеми у дітей з ДЦП. Класифікація.

Тема 17. Сучасні зарубіжні підходи до організації лікувально-педагогічної допомоги дітям і підліткам з ДЦП. Організація допомоги в Німеччині. Напрямок допомоги при ДЦП в Угорщині. Кондуктивна педагогіка. Система допомоги дітям і дорослим у США.

Тема 18. Теоретичні основи формування психомоторних функцій у дітей з ДЦП та основні напрямки корекційно-педагогічної роботи при ДЦП. Симптоми ДЦП. Психічний розвиток при ДЦП. Методики корекційної роботи та реабілітації дітей з ДЦП. Медична, психологічна, педагогічна, логопедична і соціальна допомога при ДЦП. Комплексний характер корекційно-педагогічної роботи. Залучення батьків до співпраці.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Характеристика основних нозологічних груп												
Тема 1. Характеристика порушень зору у дітей. .		2		2		6		1		1		8
Тема 2. Особливості фізичного і функціонального розвитку дошкільників з порушенням зору.		2		2		6				1		9
Тема 3. Вивчення впливу фізичного навантаження на стан зору дітей.		2		2		6				1		9
Тема 4. Методи і методичні прийоми навчання, корекції і розвитку дітей з порушенням зору.		2		2		6				1		9
Тема 5. Особливості проведення рухливих ігор у дітей з проблемами зору. .		2		2		6				1		9
Тема 6. Методика адаптивного фізичного виховання дітей з порушенням зору		2		2		6				1		9
Тема 7. Причини стійких порушень слуху.		2		2		6				1		9
Тема 8. Взаємозв'язок слухового й вестибулярного аналізаторів.		2		2		6				1		9
Тема 9. Педагогічна класифікація осіб з вадами слуху.		2		2		6				1		9
Разом за змістовим модулем 1	90	18		18		54	90	1		9		80
Змістовий модуль 2. Часткові методики АФК при різних нозологіях												
Тема 10. Особливості психофізичного розвитку і рухових здібностей дітей дошкільного віку з вадами слуху.		2		2		6				1		8
Тема 11. Адаптивне фізичне виховання при вадах слуху та методика проведення АФК при вадах слуху у дітей.		2		2		6				1		9
Тема 12. Особливості		2		2		6				1		9

методики адаптивної фізичної культури з дітьми, Іщо мають відхилення в інтелектуальному ровитку.										
Тема 13. Методи і методичні прийоми, що використовуються в процесі занять фізичними вправами при порушеннях інтелекту		2		2		6			1	9
Тема 14. Корекційно-розвиваюча спрямованість адаптивного фізичного виховання дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку. Корекційно-розвиваючі рухливі ігри для дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку		2		2		6			1	9
Тема 15. Погляди на ДЦП на різних етапах розвитку суспільства.		2		2		6			1	9
Тема 16. Причини виникнення ДЦП. Симптоми та класифікація ДЦП		2		2		6			1	9
Тема 17. Сучасні зарубіжні підходи до організації лікувально-педагогічної допомоги дітям і підліткам з ДЦП.		2		2		6			1	9
Тема 18. Теоретичні основи формування психомоторних функцій у дітей з ДЦП та основні напрямки корекційно-педагогічної роботи при ДЦП.		2		2		6			1	9
Разом за змістовим модулем 2	90	18		18		54		1	9	80
Усього годин	180	36		36		108	90	2	18	160

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1			
1.	Тема 1. Характеристика порушень зору у дітей.	2	2
2.	Тема 2. Особливості фізичного і функціонального розвитку дошкільників з порушенням зору.	2	1

3.	Тема 3. Вивчення впливу фізичного навантаження на стан зору дітей.	2	1
4.	Тема 4. Методи і методичні прийоми навчання, корекції і розвитку дітей з порушенням зору.	2	2
5.	Тема 5. Особливості проведення рухливих ігор у дітей з проблемами зору.	2	1
6.	Тема 6. Методика адаптивного фізичного виховання дітей з порушенням зору	2	1
7.	Тема 7. Причини стійких порушень слуху.	2	1
8.	Тема 8. Взаємозв'язок слухового й вестибулярного аналізаторів.	2	1
9.	Тема 9. Педагогічна класифікація осіб з вадами слуху.	2	1
Змістовий модуль 2			
10.	Тема 10. Особливості психофізичного розвитку і рухових здібностей дітей дошкільного віку з вадами слуху.	2	1
11.	Тема 11. Адаптивне фізичне виховання при вадах слуху та методика проведення АФК при вадах слуху у дітей.	2	1
12.	Тема 12. Особливості методики адаптивної фізичної культури з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку.	2	1
13.	Тема 13. Методи і методичні прийоми, що використовуються в процесі занять фізичними вправами при порушеннях інтелекту	2	1
14.	Тема 14. Корекційно-розвиваюча спрямованість адаптивного фізичного виховання дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку. Корекційно-розвиваючі рухливі ігри для дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	2	1
15.	Тема 15. Погляди на ДЦП на різних етапах розвитку суспільства.	2	1
16.	Тема 16. Причини виникнення ДЦП. Симптоми та класифікація ДЦП	2	1
17.	Тема 17. Сучасні зарубіжні підходи до організації лікувально-педагогічної допомоги дітям і підліткам з ДЦП.	2	1
18.	Тема 18. Теоретичні основи формування психомоторних функцій у дітей з ДЦП та основні напрямки корекційно-педагогічної роботи при ДЦП.	2	1
	Разом	36	18

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Характеристика порушень зору у дітей	4	6
2.	Тема 2. Особливості фізичного і функціонального розвитку дошкільників з порушенням зору	4	6
3.	Тема 3. Вплив фізичних вправ на ріст і розвиток організму дітей з вадами зору	4	6
4.	Тема 4. Вивчення впливу фізичного навантаження на стан зору дітей. Особливості регулювання психофізичного навантаження. Показання і протипоказання до фізичних навантажень дітям з враженням зору	4	6
5.	Тема 5. Корекційні види гімнастики. Методи і методичні прийоми навчання, корекції і розвитку дітей з порушенням зору	4	6
6.	Тема 6. Особливості проведення рухливих ігор у дітей з проблемами зору	4	6

7.	Тема 7. Методика адаптивного фізичного виховання дітей з порушенням зору. Масаж.	4	6
8.	Тема 8 Причини стійких порушень слуху	4	6
9.	Тема 9. Взаємозв'язок слухового й вестибулярного аналізаторів	4	6
10.	Тема 10. Педагогічна класифікація осіб з вадами слуху	4	6
11.	Тема 11. Особливості психофізичного розвитку і рухових здібностей дітей дошкільного віку з вадами слуху	4	6
12.	Тема 12. Особливості психофізичного розвитку і рухових здібностей дітей шкільного віку з вадами слуху	4	6
13.	Тема 13. Адаптивне фізичне виховання при вадах слуху	4	6
14.	Тема 14. Методика проведення адаптивної фізичної культури при вадах слуху у дітей	4	6
15.	Тема 15. Особливості методики адаптивної фізичної культури з дітьми, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	4	6
16.	Тема 16. Методи і методичні прийоми, що використовуються в процесі занять фізичними вправами при порушеннях інтелекту	4	6
17.	Тема 17. Корекційно-розвиваюча спрямованість адаптивного фізичного виховання дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	4	6
18.	Тема 18. Корекційно-розвиваючі рухливі ігри для дітей, що мають відхилення в інтелектуальному розвитку	4	6
19.	Тема 19. Погляди на ДЦП на різних етапах розвитку суспільства	4	6
20.	Тема 20. Причини виникнення ДЦП. Симптоми та класифікація ДЦП	4	6
21.	Тема 21. Сучасні зарубіжні підходи до організації лікувально-педагогічної допомоги дітям і підліткам з ДЦП	4	6
22.	Тема 22. Теоретичні основи формування психомоторних функцій у дітей з ДЦП	4	6
23.	Тема 23. Основні напрямки корекційно-педагогічної роботи при ДЦП. Методики корекційної роботи та реабілітації дітей з ДЦП	4	6
24.	Тема 24. Адаптивне фізичне виховання дітей з ДЦП	4	6
25.	Тема 25. Організація соціально-психологічної роботи з дітьми, що страждають церебральним паралічем	6	8
26.	Тема 26. Поетапна медична і педагогічна реабілітація дітей з ДЦП	6	8
Разом		108	160

7. Індивідуальні завдання

Згідно навчальних планів – не передбачено.

8. Методи навчання

1. Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція.
2. Наочні (ілюстрація, демонстрація).
3. Практичні: мовні вправи, ситуаційні завдання, практичні завдання

Основними формами вивчення курсу є лекції, лабораторні заняття, індивідуальні та групові консультації під керівництвом викладача, підготовка презентацій, виступи з доповіддю на студентських наукових конференціях, а також самостійну роботу, що забезпечує закріплення теоретичних знань, сприяє набуттю практичних навичок і розвитку самостійного мислення.

9. Методи контролю

1. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни оцінюється:

участь студентів в обговоренні питань, винесених на практичні заняття та проблемних ситуацій; розв'язок ситуаційних вправ; самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою практичного заняття; на кожному практичному занятті проводиться письмове опитування по темі у вигляді визначення п'яти понять або 10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 5-ти можливих; оцінюється звіт по ІНДЗ; проведення модульного поточного контролю через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

2. Підсумковий контроль знань – іспит відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль №1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
2	2	2	2	2	2	2	2	4		
Змістовий модуль №2										
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18		
2	2	2	2	2	2	2	2	4	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій на паперовому носії;
2. Опорний конспект лекцій на електронному носії;
3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;
4. Комплект презентацій.

12. Рекомендована література

Базова

1. Башкиров В. Р. Комплексная реабилитация спортсменов после травм опорно-двигательного аппарата / Башкиров В. Р. – М. : ФиС, 2004. – 240 с.
2. Бородин С. А. Очерки здоровья: от безнадежной медлительности – к удивительным результатам / Бородин С. А. – [4-е изд. доп.]. – М. : 1998. – 287 с.
3. Велитченко В. К. Физкультура для ослабленных детей / Велитченко В. К. – М. : Terra Спорт, 2000.
4. Восстановительное лечение детей с поражениями центральной нервной системы и опорно-двигательного аппарата : учебно-методическое пособие ; под ред. И. В. Добрякова, Т. Г. Щедриной. – СПб. : Издательский дом СПбМАПО, 2004. – 317 с.
5. Гері Окамото. Основи фізичної реабілітації / Гері Окамото ; [пер. з англ.]. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2002. – 294 с.
6. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури / Б. П. Грейда, В. А. Столяр, Ю. М. Валецький, Н. Б. Грейда. – Луцьк : Видавництво «Волинська обласна друкарня», 2003. – 310 с.
7. Дубровский В. И. Лечебная физическая культура (кинезиотерапия) : учебн. [для студ. высш. учеб. заведений] / Дубровский В. И. – [2-е изд., стер.]. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 608 с.
8. Евсеев С. П. Физическая реабилитация инвалидов с поражением опорно-двигательной системы : учебное пособие для образовательных учреждений высшего профессионального образования, осуществляющих образовательную деятельность по направлению 032100 – "Физическая культура" (по магистерской программе "Адаптивная физическая культура") / Евсеев С.П. – М. : Советский спорт, 2010. – 486 с.

Допоміжна

1. А. П. Демчишин. Рухливі і спортивні ігри в школі: [пос. для вчителів] / А.П. Демчишин, В. М. Артюр, Й. Р. Фалес. – К. : Освіта, 1992. – 175 с.
2. Быховская И. М. Человеческая телесность в социокультурном измерении: традиции и современность / Быховская И. М. – М. : ГЦОЛИФК, ОСРАН, 1993. – 179 с.

3. Гузій О. В. Традиційні і нетрадиційні засоби фізичного виховання у фізичній реабілітації дітей з церебральним паралічем: метод. реком. / Гузій О. В. – Львів : українські технології, 2002. – 96 с.
4. Евсеев С. П. Материально-техническое обеспечение адаптивной физической культуры: учеб. пособие / С. П. Евсеев, С. Ф. Курдыбайло, В. И. Суляев. ; под ред. проф. С. П. Евсеева. – М. : Сов. Спорт, 2000. – 152 с.
5. Евсеев С. П. Адаптивная физическая культура: учеб. пособ. для студентов высших и средних проф. учебных заведений, осуществляющих образовательную деятельность по специальности 022500 – Физическая культура для лиц с отклонениями в состоянии здоровья и 0323 – Адаптивная физическая культура / С. П. Евсеев, Л. В. Шапкова. – М. : Сов. Спорт, 2000. – 240 с.
6. Ибатов А. Д. Основы реабилитологии: учебное пособие / А. Д. Ибатов, С. В. Пушкина. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 160 с.
7. Лечебная физическая культура : [учебн. для студ. высш. учеб. заведений] / С. Н. Попов, Н. М. Валеев, Т. С. Гарасеева и др. ; под ред. С. Н. Попова. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 416 с.
8. Малявин А. Г. Респираторная медицинская реабилитация. Практическое руководство для врачей / Малявин А. Г. – М. : Практическая медицина, 2006. – 416 с.
9. Медицинская реабилитация: руководство для врачей / [ред. В. А. Епифанов]. – М. : МЕД пресс-информ, 2005. – 328 с.
10. Медицинская реабилитация: руководство. Том I. / [ред. В. М. Боголюбов]. – М., 2007. – 678 с.
11. Медицинская реабилитация: руководство. Том III. / [ред. В. М. Боголюбов]. – М., 2007. – 584 с.
12. Мерзлікіна О. Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної реабілітації / О. Мерзлікіна, О. Гудій. – Львів : Українські технології, 2002. – 48 с.
13. Милюкова И. В. Лечебная физкультура : новейший справочник / Милюкова И. В. ; под общей ред. проф. Т. А. Евдокимовой. – СПб. : Сова; М. : Изд-во Эксмо, 2003. – 862 с.
14. Мурза В. П. Фізичні вправи і здоров'я / Мурза В. П. – К. : Здоров'я, 1991. – 256 с.
15. Мухін В. М. Фізична реабілітація / Мухін В. М. – К. : Олімпійська література, 2005. – 472 с.
16. Перелік програм, підручників та навчальних посібників, рекомендованих МОН України для використання у спеціальних загальноосвітніх закладах на 2001–2002 навч. рік / інформац. Збірник МОН України – 2001. – №17 – 18. – С. 47–57.
17. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації : навч. посібник / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – К. : Медицина, 2006. – 248 с.
18. Сално Н. В. История реабилитации и современное состояние проблемы в Европе // Сб. материалов к лекциям по физ. культуре и спорту инвалидов / Н. В. Сално, С. С. Осипова. – Малаховка, 1993. – Т3. С. 13–43.
19. Соколовський В. С. Лікувальна фізична культура : підручник / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса : Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.
20. Сосин И. Н. Физиотерапевтический справочник / И. Н. Сосин, А. Г. Буявых. – Симферополь : изд. КГМУ, 2003. – 752 с.

21. Справочник по терапии с основами реабилитации / Л. М. Пасиешвили, А. А. Заздравнов, В. Е. Шапкин, Л. Н. Бобро. – Ростов н/Д. : Феникс, 2004. – 416 с.
22. Теория и организация адаптивной физической культуры: Учебник в 2-х т./под. общей ред. проф. С. П. Евсеева. – М. :Советский спорт, 2002. – 448 с., т.1.
23. Физическая реабилитация: [учебник для студентов высших учебных заведений] / [ред. С. Н. Попов]. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – 608 с.
24. Частные методики адаптивной физической культуры: учеб – 425 пособие / Под ред. Л. В. Шапковой. – М. : Советский спорт, 2003. – 464 с.
25. Шапкова Л. В. Средства адаптивной физической культуры: метод. рекомендации по физкультурно-оздоровительным и развивающим занятиям детей с отклонениями в интеллектуальном развитии / Шапкова Л. В. ; под. ред. проф. С. П. Евсеева. – М. : Сов. Спорт, 2001. – 152 с.
26. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации : руководство для врачей и научных работников / [ред. А. Н. Белова, О. Н. Щепетова]. – М. : Антидор, 2002. – 440 с.
27. Эдверд Т. Хоули, Б. Дон Френкс. Оздоровительный фитнесс / Т. Эдверд, Б. Хоули, Дон Френкс. – К. : Олимпийская литература, 2000. – 362 с.
28. Язловецький В. С. Основи фізичної реабілітації : навч. посібник / Язловецький В. С., Верич Г. Е., Мухін В. М. – Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2004. – 238 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім.В.І.Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська,44) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)